

Przygotowanie lokalnego programu rewitalizacji (wytyczne, cechy i specyfika programu)

Łęczyca, 2 marca 2017 r.,

Dr hab., prof. UŁ Aleksandra Nowakowska
Instytut Gospodarki Przestrzennej
Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny
Uniwersytet Łódzki

Podstawowe instrumenty prawno-merytoryczne budowania programów rewitalizacyjnych

- *Krajowa Polityka Miejska* - interpretacja podstawowych pojęć z zakresu rewitalizacji oraz ogólne ramy i zasady prowadzenia działań rewitalizacyjnych;
 - *Ustawa o rewitalizacji* – zasady opracowania gminnych programów rewitalizacji wraz z pakietem instrumentów wspomagających prowadzenie rewitalizacji.
 - *Wytyczne ... w zakresie rewitalizacji* - zasady sporządzania programów rewitalizacji w kontekście korzystania ze środków UE;
-

Dwa podejścia do opracowania programów rewitalizacji

Ustawa o rewitalizacji	Wytyczne ...
Gminny Program Rewitalizacji (GPR)	Programy rewitalizacji (strategie rewitalizacji, programy lokalne, miejskie, itp.)
<ol style="list-style-type: none">1. Możliwości korzystania ze wszystkich publicznych funduszy UE i środków krajowych dedykowanych rewitalizacji;2. Możliwości zastosowania nowych narzędzi ustawowych.	<ol style="list-style-type: none">1. Możliwości korzystania ze wszystkich publicznych funduszy UE i środków krajowych dedykowanych rewitalizacji.
Docelowy i pożądaný tryb opracowania GPR, obowiązujący po 2023.	Przejściowy tryb opracowania gminnych programów rewitalizacji możliwy do zastosowania tylko do końca 2023.

Uwaga!

Zarówno GPR, jak i program opracowany w oparciu o *Wytyczne ...* podlega ocenie zgodności z wymogami i jest rejestrowany w Urzędzie Marszałkowskim.

Rewitalizacja wg Wytycznych ... Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju

Rewitalizacja – to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Specyfika Lokalnego Programu Rewitalizacji

- Program kompleksowy (całościowo rozwiązujący problemy);
 - Program zintegrowany;
 - Integracja funkcjonalna (sektorowa) - łączenie aspektów technicznych, gospodarczych, społecznych i funkcjonalno-środowiskowych;
 - Integracja podmiotowa – włączenie w proces rewitalizacji wszystkich interesariuszy;
 - Integracja finansowa – montaż środków finansowych pochodzących z różnych źródeł.
 - Program o charakterze strategiczno-operacyjnym;
 - Program opracowywany metodą „oddolną”, wspólnie ze społecznością lokalną, lokalnymi liderami, organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami, różnymi instytucjami,;
-

Sedno zintegrowanego planowania procesów rewitalizacji

- Wykorzystanie endogeniczności i specyficzności zasobów danego miejsca;
 - Eksponowanie różnorodności zasobów i procesów w jednostkach terytorialnych;
 - Akcentowanie współzależności i powiązań pomiędzy elementami społecznymi, gospodarczymi i przestrzennymi;
 - Akcentowanie adekwatności działań do istniejącego poziomu rozwoju i problemów obszaru rewitalizacji;
 - Integracja procesów wdrażania planów rozwoju – wielopoziomowe, wielopodmiotowe, wielo(między) sektorowe podejście.
-

Struktura programu rewitalizacji

1. Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy;
 2. Diagnoza stanu istniejącego:
 - diagnoza czynników i stanów kryzysowych obejmująca sferę: społeczną, gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną, techniczną, środowiskową;
 - pogłębiona analiza „kwestii społecznych”, dla obszaru dla którego zdiagnozowano występowanie zjawisk kryzysowych;
 - diagnoza skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych;
-

Struktura programu rewitalizacji

3. Zasięg przestrzenny obszarów rewitalizacji (max. 20% powierzchni i 30% mieszkańców) - określenie terytoriów wymagających wsparcia, tzn. terenów o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk;
 4. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (stan docelowy);
 5. Cele rewitalizacji i kierunki działań mających na celu ograniczenie (eliminację) negatywnych zjawisk;
-

Struktura programu rewitalizacji

6. Lista podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z ich opisem (przedsięwzięcia, bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa i obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z sytuacji kryzysowej);

Elementy konieczne dla opisu projektów podstawowych:

- Nazwa projektu;
 - Podmiot realizujący projekt;
 - Zakres działań w ramach projektu;
 - Lokalizacje realizacji projektu;
 - Grupa docelowa działań;
 - Szacunkowa wartość realizacji projektu;
 - Prognozowane rezultaty projektu;
 - Sposób oceny i zmierzenia rezultatów;
-

Struktura programu rewitalizacji

7. Charakterystyka (zbiorczy opis) pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących kierunki działań;
 8. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacyjnych;
 9. Indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do przedsięwzięć (podstawowych i pozostałych (pkt. 6 i 7) z indykatywnymi wielkościami środków finansowych z różnych źródeł;
-

Struktura programu rewitalizacji

10. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji (partycypacja społeczna);
 11. System wdrażania programu rewitalizacji;
 12. System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu (ewaluacja);
-

Dziękuję za uwagę.

Aleksandra Nowakowska

Katedra Gospodarki Regionalnej i Środowiska

Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny

olanow@uni.lodz.pl
